

موضوع : بازار بزرگ اردبیل

هنر آموز : سرکار
خانم خزائی

هنرجو : نرگس بدر

معرفی بازار تاریخی اردبیل

بازار بزرگ اردبیل یکی از آثار تاریخی این شهر به حساب می‌آید که قدمت آن احتمالاً به قرن‌های هفت و هشت هجری قمری و حتی قدیمی‌تر می‌رسد. در برخی از منابع از جمله آثار مقدسی و اصطخری در قرن چهارم هجری قمری، نام این بازار آمده است که آن را به شکل صلیبی توصیف کرده‌اند و به مسجدی در وسط آن اشاره می‌کنند

به دلیل اینکه این شهر خاستگاه سلاطین صفوی، مرکز دینی و همچنین جایگاه مقابر شیخ صفی‌الدین اردبیلی و دیگر گذشتگان سلاطین صفوی بود، شهر و بازار آن از اهمیت و رونق خاصی برخوردار شد. در زمان حکومت شاه طهماسب اول، بازارهای اردبیل رونق بسیار زیادی داشتند که می‌توان به بازار بقالان، کرباس‌فروشان، قصابان، خراطان، سراجان، قیصریه و ده‌ها سرای دیگر اشاره کرد.

معماری بازار بزرگ اردبیل

یکی از قسمت‌های مهم بازار بزرگ به چهار سوق یا بازار بزرگ قیصریه، معروف است که طراحی آن به شکل مدور است و یک گنبد کروی بلند هم دارد. سرتاسر بازار اردبیل از طاق‌های جناغی شکل و گنبدهای ساده تشکیل شده است. معمولا عرض طاق‌های هر مغازه سه متر است و پایه‌های طاق‌ها هم 80 سانتی‌متر است.

در قسمت گنبد بازار روزنه‌هایی وجود دارد که نور را به زیبایی به داخل بازار هدایت می‌کند و وظیفه تامین روشنایی بازار را بر عهده دارند. این بازار که در گذشته یکپارچه بوده در هنگام شهرسازی بخش‌هایی از آن تخریب شده و ارتباط بخش‌های آن با هم قطع شده است.

سازمان دهی فضایی بازار

راسته: مسیر اصلی حرکت و فعالیت‌های تجاری

دالان: مسیرهای ارتباطی میان بخش‌های بازار

چهارسوق: محل تقاطع برخی مسیرها در الگوی بازارهای سنتی؛

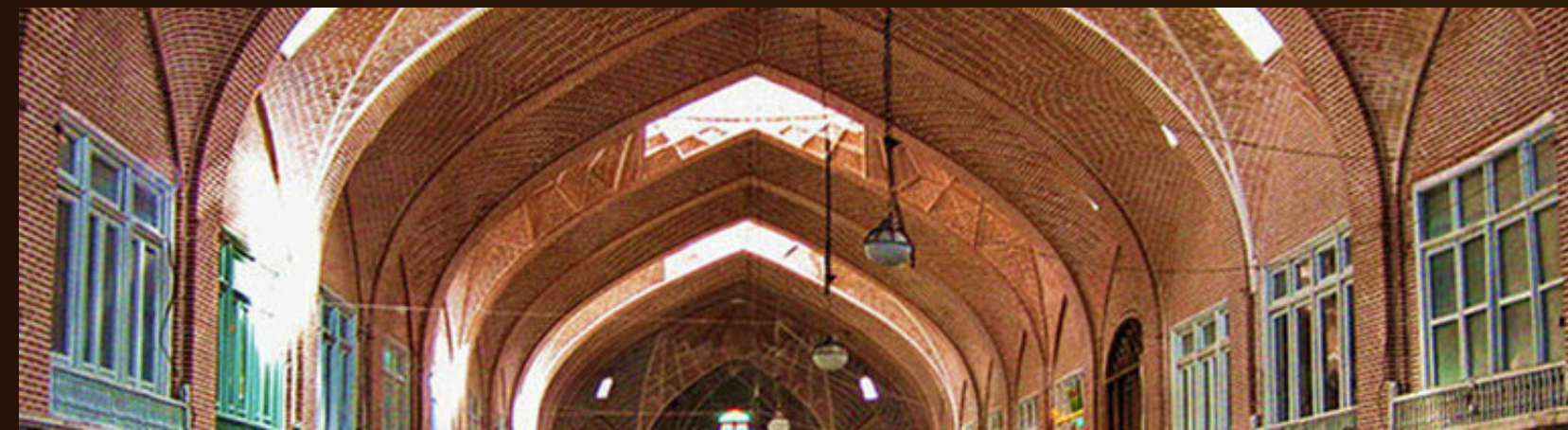
وجود و شکل آن باید در پلان همین بازار بررسی شود

حجره: فضای کوچک تجاری برای عرضه کالا

فضاهای مذهبی و خدماتی: در ارتباط با مجموعه بازار و بافت

اطراف آن

بررسی سقف ها و گنبد ها

- پوشش طاقی: باعث پوشاندن فضای بازار بدون نیاز به سقف های تخت امروزی می شود
- گنبدهای آجری: به شکل گیری فضاهاى شاخص و تقسیم بندی بصری سقف کمک می کنند
- تکرار هندسی: تکرار طاق ها و گنبدها باعث ایجاد نظم و هماهنگی در طول مسیر بازار می شود
- ارزش بصری: تضاد نور و سایه روی سطوح آجری، جلوه زیبایی به فضای داخلی می دهد

تأثیر اقلیم بر معماری بازار اردبیل

اردبیل زمستان‌های سردی دارد؛ بنابراین بررسی رابطه معماری بازار با اقلیم منطقه اهمیت زیادی دارد

پوشش سرپوشیده، فضای حرکت را از بارش و باد محافظت می‌کند
دیوارهای آجری و جرم حرارتی بنا می‌توانند در تعدیل تغییرات دما مؤثر باشند

ورودی‌ها و بازشوها بر تبادل هوا و میزان ورود سرما تأثیر می‌گذارند
نورگیری طبیعی به روشنایی فضاها و داخلی کمک می‌کند

مصالح و روش ساخت

اجر

ساخت دیوارها و بخش هایی از طاق و
گنبدها

ملات

اتصال مصالح بنایی

طاق اجری

پوشش دهانه ها و فضاهای داخلی

گنبد

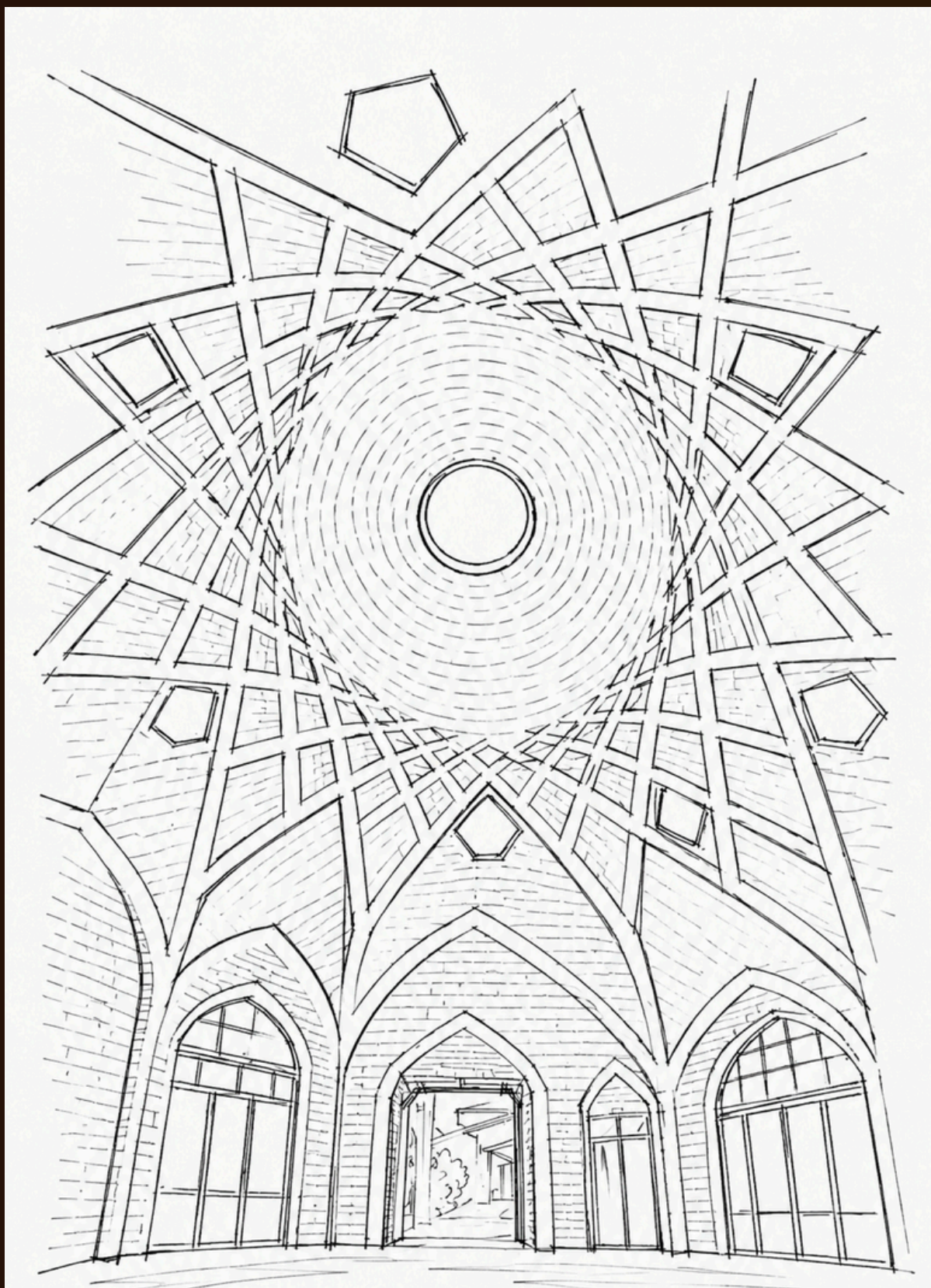
پوشش بخشی فضاهای بازار

دیوار های بنایی

ایجاد مرز فضاها و تحمل بار سازه

نمونه کروکی از بازار اردبیل

کروکی معماری بازار تاریخی اردبیل، تصویری از ویژگی‌های بصری و ساختاری این بنای ارزشمند ارائه می‌دهد. در این مجموعه، تکرار طاق‌های آجری پوشش‌های گنبدی و امتداد مسیرهای سرپوشیده، نظم و هماهنگی خاصی در فضا ایجاد کرده‌اند. استفاده از مصالح سنتی و توجه به نور و سایه، از ویژگی‌های قابل‌توجه معماری بازار است. بررسی کروکی به ما کمک می‌کند تا تناسبات فضایی، جزئیات سازه‌ای و ارتباط میان اجزای معماری را بهتر درک کنیم

معماری، روایت ماندگار تاریخ و فرهنگ است
تسپاس از توجه شما